

Motion till riksdagen 2020/21:3034

av **Annicka Engblom (M)**

Utvärdera systemet med personalliggare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att göra en utvärdering av införandet av personalliggare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är dags att göra en ordentlig utvärdering av reformen om personalliggare. Lagen om särskild skattekontroll i vissa branscher (2006:575) trädde i kraft den 1 januari 2007 och innebar ett krav på att föra personalliggare för näringsidkare inom restaurang- och frisörbranschen. Idag ska även byggföretag, tvätterier, kropps- eller skönhetsalonger, bilverkstäder samt livsmedels- eller tobaksgrossister föra personalliggare.

Sedan den 1 juli 2018 har dessutom systemet med personalliggare utökats med att varje företagare ska anteckna uppgifter i personalliggaren för egen del, för make/maka, sambo och för samtliga barn under 16 år. Bedrivs det dessutom flera olika verksamheter i samma lokal, och minst en av dessa omfattas av skyldigheten att föra personalliggare, ska samtliga som är verksamma i lokalen antecknas i personalliggaren.

Skatteverket har möjlighet att göra oannonserade kontrollbesök i verksamhetslokalen för att kontrollera personalliggaren samt ta ut kontrollavgift om reglerna inte fullföljs. Det gäller för företagaren att ha koll på pappren, för har man inte fört personalliggare alls eller fyllt i den felaktigt har Skatteverket rätt att ta ut en avgift, vilket kan handla om summor på flera tusen kronor. Summor som kan vara väldigt kännbara för småföretagare.

Syftet med reformen var att motverka förekomsten av svart arbetskraft, vilket var vällovligt, men i den utredning av systemet, som gjordes år 2009 (Närvaroliggare och kontrollbesök, Ds 2006:43) konstaterades det att personalliggarkontrollerna i stort sett levde sitt eget liv vid sidan om andra kontrollformer, även om det bakomliggande syftet att motverka svart arbetskraft stämde överens med syften som kontrollerades i andra former. Vidare var personalliggarkontrollerna inte systematiskt samordnade med andra

kontroller, och de genomförda kontrollerna syntes inte ha lett vidare till andra typer av åtgärder, exempelvis revision, i den omfattning som kunde ha varit möjlig.

Utredningen konstaterade att många av de kontrollerade upplevde att intresset vid genomförandet av kontrollerna huvudsakligen var möjligheten att konstatera fel i personalliggaren och påföra kontrollavgift för detta. Näringsidkarna i dessa fall upplevde det som att det var mindre intressant om näringsidkaren skött sig i fråga om en riktig redovisning av anställda, löner och intäkter än om något mindre fel gjorts i personalliggaren. Det har gått elva år sedan utredningen gjordes och tretton år sedan reformen sjösattes. Det är verkligen hög tid att utvärdera systemets effektivitet i förhållande till kostnaderna. En utvärdering av reformen om personalliggare skulle ge svar på frågan om den ökade regelbördan för företagen i t.ex. restaurang-, frisör- och tvätteribranschen har lett till den avsedda effekten – nämligen att förhindra svartarbete och skattefusk.

Annicka Engblom (M)